

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Decimum Capvt De Omnibus Avreatensibus Vel Aychstetensibus
Præsulibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

anno corrente, 1549. Interfuit magnis Comitibus Augustæ
Vindellicorum à Diuo Carolo V. post bellum Germani-
cum, anno 1547. habitis.

DECI MV M
CAPVT DE OMNIBVS
AVREATENSIBVS VEL AYCH-
stetensibus Præsulibus.

Episcopatus Aychstadianus, olim ab Aureati vetustæ
urbis (quam Hunni vastarunt) ruinis relictis ac ru-
ribus, Aarentis appellatus, ad Almonum vel Altimu-
m Norici amnem situs: cœpit annum Christi circiter
744. De eius origine recitabo breuiter & bona fide quam
maximo & ex variis monumentis collegi veram historiam.
Erat annum Christi circiter septingentesimum & tricesi-
mum, religiosissimus quidam & summa vitæ sanctimonia
præditus Anglorum Rex Richardus: qui singulari pietatis
studio Regnis ac facultatibus suis desertis, relictis item in
Anglia vxore S. Bonna & filia S. Walburgi cum duobus fi-
lis Wunibaldo ac Wilibaldo, religionis ergò terra mariq;
ad varia sanctorum loca peregrinatus: tandem Romam et-
iam contendit, vt & Pontificem ibi adiret, ac Sanctorum
Dei Apostolorum Petri ac Pauli templa & ossa videret. In
hoc cursu cum venisset Lucam febris illic correptus, post
paucos dies in sancta Christi confessione pie moritur:
summo studio filios prius cohortans, cum ad pietatem ac
religionis Christianæ amorem, tum verò ad doctrinæ de
Christo humani generis liberatore propagationem. Se-
peliatur itaque Lucæ magno filiorum luctu, in tem-
plo Sancti Frigidiani, vbi miraculis diu claruit, cum tali in-
scriptione:

*Hic Rex Richardus requiescit sceptriger almus,
Rex fuit Anglorum, formosorum p. p. lorum.
Regnum dimisit, pro Christo cuncta reliquit:
Ergo Richardum nobis dedit Anglia sanctum.
Hic genitor Sancta Walburgis & extitit alma
Et Wilibaldi sancti simul & Wunibaldi
Suffragis quorum nobis dicit regna Polorum.
Largiflans Christus, prestat qui singula solus.*

Mortuo & humato parente Richardo, pergunt filii in
scepta peregrinatione, veniunt Romam ad Pontificem
Gregorium III. omnium religionis ergo peregrinatum
summum benefactorem, a quo clementer accepti, cum
quandiu Roma mansissent, incidit ibi Wunibaldus eum
in grauissimum morbum, monens tamen fratrem Wun-
baldum, vt susceptam religionis ergo peregrinationem
pro viroq; continuaret. Wilibaldus fratri obtestationem
gerit, dicta salutatione abijt, peregrinatur Hieroso-
lymam, omnia terrae Sanctae loca, amore eius (qui ea climata
regione sanguine suo vniuersum genus humanum liber-
fer) summo studio inuisens ac perreptans, non oculos
terram sed nusquam non Christum alijs etiam eodem
dico peregrinantibus, diligenter monstrans, commendans
ac illustrans. Hanc peregrinationem suam omnem
ptennii spacio absoluit. Wunibaldus Roma interim
quandiu decumbens, pristinae tandem valetudini,
Optimi Maximi beneficio restituitur: vbi aliquandiu
manens, & Pontifici ac toti vbi imprimis charus
nam & singulari vitae Sanctimonia, & non vulgari doctri-
na praeclatus erat. Accidit autem, vt eodem tempore S. Bo-
nifacius primus Moguntinensis Archiepiscopus, & Ge-
manorum Apostolus, a Pipino Galliarum Rege Romam
mitteretur ad Pontificem Gregorium tertium: app-
quem cum audiret S. Bonifacius Anglus, sororis suae
bonnae maritum, Regem Richardum ex hac vita em-
grasse, suosque ex charissima sorore nepotes, Wilibaldum
in Palaestinam peregrinatum, Wunibaldum vero Romam
prop-

propter insignem eruditionem cum summa pietate con-
 iunctam in precio esse: vocatum ipsum ad se, in praesentia
 Pontificis Gregorii, post varios vltro citroque habitos ser-
 mones, vt secum in Germaniam abeat, orat ac facile per-
 suadet. Caeperat iam S. Bonifacius in Thuringia ac aliis vi-
 cinis prouincijs multa cōstruere cōnobia, in quibus & iu-
 uentus erudiretur, ac studia sacrarum literarum & pietatis
 florent: horum cōnobiorum septem frequētissimis
 (quorum vnum erat Sultzbergese) praefecit Archiepiscop.
 gubernatorem ac Abbatem hunc Wunibaldum nepotem
 suum. Tandem Wilibaldus etiam peregrinatione sua ab-
 soluta Cassinense monasteriū instituti Benedictini ingres-
 sus, aliquandiu ibi quiescit: vnde fratre Wunibaldū quaesi-
 turus cum Romā etiam venisset, audit ibi ab ipso Pontifice
 eum cum Archiepiscopo Moguntino S. Bonifacio in Ger-
 manias profectum ac ibi septem monasterijs Abbatē ac in-
 spectorem praefectum, in summa esse apud gentem Thu-
 ringicam existimatione. E Roma igitur Mogūtiā profec-
 tus, S. Bonifaciū conuenitis propagandae Christianae do-
 ctinae ergo nuper adeo auxilijs Pipini Galliarum Regis,
 & Odilonis Bauariae ducis Episcopatus duos instituerat,
 Herbipolensem in Francis, Frylingensem in Buaris, quib.
 praefecerat doctores ac gubernatores, sanctos Dei viros si-
 bilanguinis etiam vinculo, & patriae necessitudine coniū-
 ctos, s. videlicet Burcardum Herbipolensi: S. Corbinianū
 Frylingensi. Erat ea ipsa aetate, pius quidam in Bauariae fi-
 nibus Regulus, Schuiggerus nomine, illustris ac opulē-
 tissimus comes de Hirsberg: Is pietatis studio ac zelo quo-
 dam magnā sui comitatus partem Deo Optimo Max. offe-
 rens, S. Bonifacium orauit, vt in hoc comitatu etiā Episco-
 patum cōstitueret, & monasteria, in quibus viri docti ac pii
 gubernandasque ecclesias idonei educari possent, cōde-
 ret. Quod cū se Archiepiscop. facturum recepisset, mox lo-
 ca omnia ad Almonum amnem sita obequitans, nouo ac
 futuro Episcopatu locum designaturus eam sedem elegit,
 quae est inter Nassensellsum castrum ac veteres Aureatēsi

urbis ab Attyla olim funditus eversa ruinas, quas accola
nunc Weissenkirchen vocant Ibi templum adhuc reliquum
in honorem beatae Virginis Mariae consecrans, S. Wilibaldus
etiam eius loci primū Episcopū in praesentia Schwabingeri
comitis Hirsbergenfis designat, ipsa die S. Mariae Magdalena:
Postea paucis diebus elapsis eundem in Turingia cœnobio
Sultzberg dicto, praesentibus S. Wunibaldo eius loci primo
Abbate, S. Burcardo Herbipolensi Episcopo, ac Schviggero comite
noui Episcopatus primo fundatore consecrat, Anno Christianae
salutis Septingentesimo quadragesimo quinto, commendans
ei summo studio Ecclesiam nouam ornandam ac ampliandam,
cuius praeficeretur S. Wilibaldus agebat illam annum suae
suae quadragesimum primum. Huius Episcopatus imperatores
ac gubernatores ad hanc nostram usque temporariae
ferie ac ordine solent numerari.

I.

Wilibaldus Richardi Anglorum Regis ex S. Beati
Diuī Bonifacii primi Moguntini Archiepiscopi sorore
lii, eligitur in primum antistitem ac Praesulem Auren-
sem à S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, anno Do-
minicae incarnationis 745. is exciso quereeto circa Alano-
num amnem, primum instituti Benedictini cœnobium
condere coepit, in quo pii sacerdotes Deo diligentius
seruientes, exemplo suo multos saeculares etiam homines
(vt eundem locum incolerent) ad se inuitarunt: quibus
diquaque certatim ad religiosorum hominum consuetu-
dinem affluentibus ac tuguriola sibi prope monasterium
aedificantibus, muniuit Episcopus Wilibaldus cum mona-
sterium tum aedes illas priuatorum hominum ac Mecha-
micas artes exercentium muro ac fossis, appellans iam
oppidum, ab excisis quereubus Aychistadium, quali oppi-
dum succisarum Quercuum loco conditum: Etsi ab aliis
quibus etiam Ebestadum appellatum fuisse, ex vetustis
monumentis ostendi potest. Appellabatur item in me-
moriam veteris ac ab Hunnis vastatae urbis Aurearum
Episco

Episcopatus vero utroque vocabulo, & Aychistadianus & Aureatensis. Huius rei testis est lapis in media Cathedrali Basilica civitatis Aychistadiana positus, & ab humo in altum levatus, talem habens inscriptionem:

*Hic requiescunt ossa Episcoporum
Aureatensis Ecclesie.*

Præfuit S. Wilibaldus Aureatensi Episcopatu annis 36. summa cum laude sapientie pietatis ac bonæ administrationis. Donatur à S. Bonifacio tali privilegio, ut Episcopatus Aychistadianus omnium qui Moguntino Archiepiscopatu, suffraganeatus titulo subsunt, summus sit ac dignissimus. Et ut Episcopus eius loci semper sit Cancellarius Archiepiscopi Moguntini, & in omnibus conventibus ac Synodis sedeat à dextris Archiepiscopi. Sub eius gubernatione venit è Thuringia in eam Norici aut Rhiætæ partem (quam Sch Wanfeldum vocant) frater Vvunibaldus, sanctæ conversationis Abbas anno 750. is utriusque sexus ibi Monasterium Heydenheimense construens. reliquum vitæ in eo, monachorum scilicet eius loci Abbas religiofissime exegit. Soror vero utriusque, S. Vvalburgis post mortem matris Bonna: à fratribus in Germaniam accersita, quæ iam in Thuringico quodam monialium cœnobio summa vitæ innocetia multos annos exegerat, ab eodem fratre suo Vvunibaldo, monialium congregationi Noui cœnobii Heydenheimensis præfecta est Abbatissa. Præfuit Vvunibaldus Heydenheimensi Abbatia annis decem, & obiit anno Dom. 760. ætatis suæ 60. Sepelitur ibi honorifice cum tali inscriptione:

Hic Vvunibaldus Ricardi filius almus:

*Qui regnum Anglorum mox linquens, hoc monachorum
Claustrum fundavit, Benedictique, rigavit*

Nomina septingento quinquagesimoq; anno.

S. Vvalburgis defuncto fratre sedecim adhuc annis præfuit, tandem & ipsa annorum plena huic sæculo valedixit, anno Do. 776. Sepelitur in Heydenheimensi templo prope

fratrem S. Wilibaldus vero primus Episc. Aureatensis emigravit ex hac lachrymarum valle, sepeima Iulii a^{no} Domini 781. aetatis suae anno 77. Sepelitur in urbis a se cōstructa summo templo, ubi miraculis coruscare dicitur. Exat de eo Epigramma, quod quia integrum non est, duos tantum eius versus, reliquis mendosis omissis, hac adponam.

*Vvilbalde tuos primus regis Aureatensis
Forma decusq; piū gemmaq; Pontificum.*

II.

Gerochus & genere & virtute nobilissimus, successit Vvilibaldo in gubernatione Episcopatus Aureatensis, anno Dom. 787: praefuit laudabiliter annis 20. Construxit magnificentiam Basilicam Aureatensem, dedit Ecclesiae auri portatilem ē solido auro. Ex Heidenheimensi cōnobia facta praepositorum, cum non admodum honeste ibi viveret. Sub hoc Episcopo construxit ac fundavit Carolus Magnus potentissimus Galliarum rex, Vvildsburgense D. Benedicti cōnobia, prope Vveissenburgum oppidum eodem loco sitū, ubi antea Pipinus venationibus eius tractus admodum delectatus, sacre huius S. Nicolai condiderat. Obiit tandem Episcopus Gerochus anno Dom. 802. Imperante Carolo Magno.

III.

Aganus subrogatur Episcopo Gerocho, praefuit & re & prudenter annis 17. Emigravit ex hoc lugubri saculo, sexta Nouembrii m, anni à nato Christo 819. legitur fuisse innocentis ac sanctissima vitae, nullius rei a quoque studiosus quam propagandae & illustrandae doctrinae de filio Dei humani generis liberatore.

IV.

Adelungus eligitur in Episcopum anno Domini 819. praefuit annis viginti duobus: Decessit ex hac mortali vita vicesima quinta Augusti, Anno Domini 841. imperante Lothario primo.

V. Al.

V.

Alinus successit Adelungo: praefuit annis 17. Valde
 in mortalium hominum conuersioni vicesima prima
 Februarii, anno Domini 878. imperante Ludouico II. Ob-
 iit precibus suis apud Pontificem Maximum Gregorium
 IV. vt S. Sola Anglus (qui olim cum Sanctis viris Vvimbald-
 do & Vvunebaldo peregrinatus in eandem prouinciam
 venerat, ac Caroli Magni subsidiis Solenhouianum con-
 diderat monasterium, cuius primus Abbas a Carolo Mag.
 constitutus innocentissime illic vixerat) de tumultu leua-
 tus, diuorum numero adscriberetur.

VI.

Odgerus constitutus Episcopus Aichstadianus, Anno
 Domini 878. laudabiliter ibi praefuit viginti tribus annis.
 Obiit septima Iulii. anno incarnationis Dominicae 881.
 Transiit consensu Pontificis Maximi Adriani secundi S.
 Vvalburgin de titulo leuatam ac diuarum numero in-
 scriptam, ex Heidenheimensi caenobio Aichstadium: vbi
 caenobii S. Vvalburgis primus legitur fuisse fundator Od-
 gerus iste, quod postea a Leodegario comite ad Os Lyci
 vulgo Lechsgmünd, & auctum & illustratum est magnifice.

VII.

Godescalcus constituitur antistes ac praeful Ecclesiae
 Aichstadianae, ab Imperatore Carolo Crasso: Praefuit an-
 nis tantum tribus & duodecima Nouembrium, anni a na-
 ta salute sempiterna 884. in Domino obdormiuit.

VIII.

Erckenwaldus ex posteris Caroli Magni summo loco
 natus, eligitur in praefulem Aureatensem anno Domini
 884. Praefuit octodecim annis prudentissime ac vtilissime.
 Consecutus est ab Arnulpho Imperatore Hasenrietanum
 potentissimum Rhaetiae caenobium S. Benedicti: ex quo
 Benedictinis monachis nimis licentiose viuentibus eiec-
 tis,

fecit secularium Canonorum Collegium, quod hodie mutata veteri appellatione, non Hasenriedt à leporebus, sed meliori omine Herrenried, à dominis ac religiosiorum locum tenentibus nominare solent. Huius Episcopi temporibus cœpit Virginum Deo dicatarum cœnobium oppido Monheym. Impetrauit à Ludouico tertio eius nominis Imperatore ius cudenda moneta. Absoluti natiuitatis diebitum 13. Octobrium, anno Christianorum 902.

IX.

Vdalfridus eligitur vnanimi consensu cleri ac populi successorem Eckenbaldi, anno Dom. 902. Præfuit vixisse annis vno & triginta sub Imperatoribus Ludouico II. Conrado I. Henrico Aucupe, quibus omnibus fuit longè charissimus, & à quibus plurima impetrauit insignia & Ecclesiis priuilegia. Commutauit hanc lugubrem vitam longe fœliciore in ipsis Iani Calendis, Anni à nato Christo seruatore 933.

X.

Starchandus successit Episcopo Vdalfrido, vir ob plurimas insignes virtutes omni laude dignissimus: S. Vlrici Augustano Episcopo coniunctissimus. Præfuit laudabiliter annis triginta duobus: Huius Episcopi temporibus constructum est Anhusense ad amnem Vvernicum insignis benedictinorum monasterium, ab Ernesto comite de Thuringingen, & eius sororio Hartmanno Barone de Lodenburg, anno Dom. 959. Adfuit Imperatori Othoni Magno fortiter ac fœliciter ad Lycū pugnanti contra Hunnos. Ab hostibus infidelibus deprehensus Episc. iste Starchandus in Lyco flumine suffocatus ac submersus est, 11. Februarii, an. à nato Christo 965. Reuehitur ab ipso S. Vlrico Episcopo Augustano Aichstadium, & ibi honorifice sepelitus. S. Vlricus ex Aichstadio discedens cum ad Veterempogum in sublimi monte situm (vnde tota vrbs videri potest) venisset, versa facie ad templum ciuitatis Aichstadianæ

exclamasse fertur. Vale Vvilibalde vir sanctissime, vale: Ego omnium mortalium mihi charissimum iam prope te deposui ac sepelivi, iccirco ad tuam istam urbem posthac venire amplius animus mihi non est: viue igitur & eternam vale.

XI.

Reginoldus vir doctissimus trium linguarum egregie peritus, Mulicus eximius, tribus Othonibus Imperatoribus longe charissimus, à quibus multa insignia priuilegia coniectus est. Eligitur in Episcopum Aichistadianum post mortem Starchandi. Præfuit laudabiliter ac vtilissime annis 24. Obiit quarta Aprilis, anno Dom. 989. Scripsit vitas Sanctorum Nicolai, Blasii: Vvilibaldi item ac Vvunibaldi fratrum. Ampliavit ac idustriorem fecit Basilicam Cathedrali. Sub hoc antistite instauratum & egregie auctum est Bergense cœnobium montalium S. Benedicti, duobus lapidibus ab oppido Aichistadiano situm, ab illustri ac religiosissima domina PIA vel GUTA Gisberti Lotharingæ Ducis filia, cuius maritus Bertholdus à Lechsgmund amore pietatis aureis & argenteis clinodiis liberalissime donauit summum templum Aichistadianum.

XII.

Megingofus vel Megingaudus comes ad Os Lyci vulgo Lechsgmund propinqua sanguinis necessitudine S. Henrico Imperatori eius nominis secundo coniunctus, eligitur in Antistitem Ecclesiæ Aureatensis, anno salutis 989. Præfuit ei fidelissimo annis 24. Euocatur ex hac lachrymarum valle 22. Aprilis, anni à nata salute Christianorum 1014. Sepelitur in summa Basilica, cum maximo omnium suorum lectu. Consequutus est à Pont. Max. Leone septimo potestatem S. Vvilibaldi Episcopi è tumulo leuandi, & diuorum numero adscribendi: in cuius honorem ac perpetuam memoriam suspendit in media Basilica Cathedrali cupream & vbiq; pulcherrime deauratam coronam cum tali inscriptione:

*Hanc Vvilibaldo Pharam construxerat abno
Prasul deuotus Mengosus nomine dictus.
Qui pius hunc sanctis precibus coniuuauit eundem
Turmis Angelicis caelesti nomine sanctis.
Hoc pater & natus nec non & spiritus almus
Efficiat firmum, fixum solidumq; per aenum.*

XIII.

Gundeckarus aliis Guntzo appellatus, patre xēno Babenbergensi natus: constituitur Episcopus Aurentani anno Domini 1014. ab Imperatore Henrico Claudio Babenbergensi Episcopatus fundatore, qui sub hoc ipso Episcopo plurima Episcopatu Aichistadiano abraha & Cantura Babenbergam contulit: totā Noribergam & omnia loca in dextra Pegnesi amnis sita Babenbergensi dicecesi iiciens. Præfuit Episcopus iste annis quinque venatissimus. Valedixit huic vitæ mortali, vicesima Decembrium, anni à nato Christo, 1019. Nordlingum Illustre oppidum sub hoc Episcopo permutationis iure ad Episcopatu Aichistadiano ad Ratisbonensem deuolutum est.

XIV.

Vualtherus successit Gundeggaro, præfuit annis duobus fideliter: Aditurus Romam propter certa quedam Episcopatus sui negotia, Obiit in itinere apud Rauennas, vbi & terra parētū Archiepiscopali templo redditus est, 20. Decembrium anni 1021.

XV.

Heribertus eximia doctrina ac sapientia præditus, & genere etiam nobilis, tamen virtute multarumq; optimarum disciplinarū cognitione ac vitæ integritate longe nobilior, eligitur in Episcopum Aichistadianum anno Domini 10...1. Præfuit laudabiliter annis vno & viginti. Composuit multos egregios Hymnos, quorum adhuc vsus est in Ecclesia Aistetenſi: Construxit ex imis fundamentis longè ampliorem ac angustiore faciens summam Ecclesiæ Aistetenſis.

à quo terræ mandatus est, decima septima Octobrii
eiusdem anni 1042.

XVII.

Gebehardus comes à Kalw, Sueuus: patre Harduigi
matre vero Bitzella natus, propinqua sanguinis necessi-
tate Imp. Henrico III. coniunctus: iuuenis quidem
te, sed doctrina sapientia & morum grauitate prudenti-
mis senibus æquiparandus: eligitur in Episcopum Ays-
stadianum anno 1042. vnanimi totius Canonicorum
legii cōsensu, erat iste in maxima apud omnes Imperio-
ceres existimatione: ita vt vteretur eius consiliis in ma-
nis Imperii negociis Imp. Henricus. Chuno vero Bava-
dux in Pannonias iter faciens, commendauit ei totius
uar & interim administrationem. Præfuit Ecclesiæ Ays-
stadianæ annis tredecim laudabiliter. Postea cum 19. Apr-
lis, anno 1054. mortuus esset Romæ Pont. Max. Leo-
nus, comes à Dagspurg. Alsata: & Cardinales missi ad Im-
peratorem legatione, peterent alium Pontificem, electus
est in Comitibus Moguntinis vnanimi consensu omniū Ger-
maniæ Episcoporum, Gebehardus iste præfuit & antistes
Aylsterensis. Romam itaque profectus anno Domini
Incarnationis 1055. decima octaua Aprilis ibi Pont. Max.
designatus & consecratus non amplius Gebehardus, sed
Victor secundus est appellatus. Præfuit Romanæ sedis sum-
ma cum laude annis duobus mensibus tribus, multas ur-
bes ac arces ad Patrimonium Petri recuperans, quæ antea
fuiſſent per vim abstractæ. Celebrauit concilium in urbe
Florentina: erat totius cleri acerrimus censor, ac reformator.
Anno Domini 1056. ab Imp. accersitus in Germaniam
venit, natalem D. Virginis celebrans Goslaræ. Ibi cum
Imp. Henricus III. grauiſſe decumberet, Henricum filium
Romanorum Regem constituit ac vt coronaretur ac ho-
nim à Pont. Max. Victore secundo confirmaretur effectus.
Postea Imperator 5. Octobrii ex hac mortali vita ad
ternam concessit. Hunc Pontifex Spiram auchi ac in
præ-

presentia honorifice sepeliri fecit. Inde Romam rediturus, ipse etiam in itinere graui morbo correptus, 28. Iulii, anno à nato Christo 1057. ex hac lachrymarum valle euocatus est. Sepelitur Rauennæ in suburbio ad D. Virginem.

XVIII.

Gundecardus Agnetis Imperatricis facellanus, Spiritibus ab Henrico Rege præcipuus erat Consiliarius Episcopatus Aychistadiano præficitur, post resignationem Gebhardi Pontificis Maximi: anno Domini 1057. qui hætenus Episcopatu sese non abdicarat. Præfuit fideliter ac vtiliter annis octo decim. Absoluit turrem summi templi inchoatam ab antecessore suo: coniunxit Altimula ripas firmissimo ponte saxeo. Decessit ex hac mortali vita ad immortalæ secundæ Augusti, anno dominicæ incarnationis Millesimo septuagesimo quinto. Sepelitur in S. Ioannis sacello à se condito. Erat humilimo animo præditus, cum in publicis literis non aliter se scribere ac profiteri solebat, quam peccatorem & minimum inter S. Wilibaldi fratres.

XIX.

Vdalricus eligitur vnanimi consensu totius Canonice summi collegii senatus, anno Domini 1075. Præfuit fideliter ac vtiliter annis viginti tribus. Sub eo fundatum est monasterium Castellæ Friderico comite de Castellæ ac Bertha eius coniuge, comitissa à Wolffhardshausen: facientibus ex castro suo Castiliano, sedem ac domicilium monachis instituti Benedictini. Legitur idem Episcopus consecrassè anno Domini 1095. cœnobium monialium Purgense. Obiit decima septima Nouembrium anni à nata salute humani generis 1098.

XX.

Eberhardus Marchio à Schwinfurto, Othonis Marchionis ac Sueuorum ducis apud Schweinfurtum residentis, ac Dominæ Petrißæ inclytæ à Wolffhartshausen comitissæ filius: eligitur vnanimi consensu totius Capituli in

Episcopum Aureaten em anno Dominica incarnationis
Millesimo nonagesimo octavo. Praefuit periculoſissimis
temporibus summa cum laude & eximia moderatione
annis tredecim. Interfuit Synodo Moguntina, in qua
actum est ab omnibus Imperii statibus detollendo graui-
fimo schismate quod tunc temporis erat inter Henricum
IV. Imp. ac Gregorium VII. Pontificem Maximum.
post longas ac multiplices deliberationes, à communione
Imperii statibus, Eberhardus Episcopus Romani ablegat-
tur, vt Germaniam apud Romanum Pontificem curare-
ret, ac omnem obedientiam polliceretur Ecclesiae
Romanae. Sedis Romam petens, Imp. Henrico IV. per-
ditus, in Tridentinae vallis angustiis, ab Alberto Rege
quodam praefecto capitur, sed innox à Guelphone antea
uersus Adalbertum sumente magnanimitè liberatur. A
chistadum igitur reuersus, postea domi manens summo
studio Ecclesiae suae praefuit, quam multis bonis
vtilissimis praediis, egregie etiam dotauit & auxit. Vixit
tandem hominum in terris viuentium conuersatione
sexta Ianuarii, anni à nato Christo 1112.

XXI.

Vdalricus secundus huius nominis: eligitur post mor-
tem Episcopi Eberhardi. Praefuit fideliter ac vtilissime
annis 13. Obiit peste consumptus, tertia Septembrii mensis
à nata salute humani generis Millesimi centesimi viginti
quinti. Fuit summus amicus ac benefactor sui cleri.

XXII.

Gebhardus, & ipse huius nominis secundus: illuſ-
trissimus ac religiosissimus comes ab Hirsberg. Eligitur in Episcopus
patus Aychistadani à suis maioribus olim fundati gubernato-
riorem ac antistitem, anno Domini 1125. vniuersalibus
totius summi Canoniorum senatus suffragiis. Praefuit
summa cum laude annis 24. Habuit Germanum fratrem
Ernestum comitem Hirsbergensem, qui anno Domini
1129. pietatis Christianae zelo construxit ac fundauit Bla-
chen

Aystetenſem Benediſtinorum Abbatiam inſignem.
 Gerhardus iſte ex præpoſitura Heydenheimenſi iterum
 Benediſtinam Abbatiam fecit, eiectis cum conſenſu Pont.
 Max. Eugenii tertii ſacerdotibus, qui aliquandiu ſub præ-
 poſito nō admodum religioſe ibi vixiſſent. Interfuit & he-
 menſi Synodo in Gallis celebratæ. Obiit decima ſeptima
 Martii, Anni à nato Chriſto 1148.

XXIII.

Bercardus homo ſimplex & ignavus, conſequutus eſt
 Episcopatus Aychiſtadiani gubernaculum ac falces à Re-
 ge Conrado tertio. Præfuit annis quatuor: eiectit Abba-
 tem & monachos Benediſtinos ex Heydenheimio mo-
 naſterio. Itcirco Romæ accuſatus ab Abbate, qui nō iſtam
 ſuam violentiam, ſed magis eius etiam inſignem ignavi-
 am, omnibus in Pontificis Curia aliqua authoritate præ-
 ſentibus reuelabat: ab Eugenio tertio exauthoratus eſt
 anno Domini 1153. Extant de eo tales verſiculi:

Non, virtutis egens Bercardus, erat bene degens,

Dedecus Eccleſiæ ſe facit eſſe ſuæ.

Præſulis hic morem nullum tenuit neque honorem,

Sed tantum nomen, cuius & umbra fuit.

XXIV.

Conradus nobilis heros à Mörſbergk, Bauarus: con-
 ſtituitur & confirmatur ex Abbate cœnobii Wildsber-
 genſis ſapientiſſimo ac eximie docto Monacho, in guber-
 natorem Episcopalis Eccleſiæ Aychiſtadianæ, ab Eugenio
 tertio, P. M. anno Domini 1153. Fuit Friderico Barbaroſſæ
 primo Imp. longe chariſſimus, à quo Rebdorffenſi pa-
 go non procul ab vrbe ad Almonum amnem ſito dona-
 tus eſt: in hunc pagum Episcopus iſte ſubſidiis Friderici
 Barbaroſſæ ædificauit magnificum cœnobium Canonico-
 rum Regularium S. Auguſtini, in quo hodie adhuc ſtudia
 ſub Patre Rebdorffenſi eximie docto egregie florent.
 Hoc monaſterium cum anno Domini 1159. egregie ab-

soluisset, curauit sibi in eodem etiam adornari tumulum
vini adhuc, in quem mortuus aliquando collocaretur.
Heydenheymense cœnobium reduxit Abbatem, & mo-
nachos antea eiectos: pulsos iam iterum secularibus
cerdotibus, mirum in modum ibi triumphantibus. Cuius
que annis octodecim laudabiliter ac vtilissime prae-
fuit tandem ex hac lachrymarum valle ad pacem
quietem sempiternam, decima tertia Ianuarii, anno Do-
minicæ Incarnationis 1171. Sepelitur honorifice in Be-
dorffensi à se fundato ac liberalissime dotato cœnobio.

XXV.

Egilolphus eligitur concordibus suffragiis totius Ce-
pituli in successorem antistitis Conradi anno 1171. Vir
de bonus ac humanissimus, sed afflictissima valetudo
præditus: & qui Chiragra primum misere vexatus con-
tractus, tandem arcano sed iusto tamen iudicio ob-
mutuit. Praefuit vndecim annis, & anno Domini
1181. Episcopatum Canonorum senatui libere & summa
cum gratiarum actione, quam manibus & gestibus capere
fit, resignauit.

XXVI.

Otho assumitur in locum resignantis Egilophi
vnanimenter cōsentiente clero: praeuit summo studio pro-
uehendi ac amplificandi Episcopatus annis tredecim. Re-
ligionis ac Ecclesiasticarum Ceremoniarum studiosissi-
mus, qui primus veniret ad templum, vltimus è templo
discederet. Condidit sacellum resurrectionis Christi. An-
bulauit ab his Babylonis fluminibus ad portum aeternae
quietis anno Dominicæ incarnationis 1196.

XXVII.

Herdouicus comes à Sultzbach, aut (vt Abbas quor-
dam Planckenstetensis monasterii annotauit) comes
Hirsberg, Gebhardi comitis Hirsbergenfis, Aduocatus
stetensis praefecti germanus frater: ex comitissa for-
Sultzbacensi aditus. Is ex praeposito summi collegii factus
&c.

& designatus est Episcopus Aureatenſium Eccleſiarum anno Domini 1196. Canonice ac legitime electus vnanime totius Eccleſiæ conſenſu. Præfuit laudabiliter ac honeſtiſſime annis viginti octo. Mortuus eſt, ſecunda Maii, anno Domini 1224. Imperante Friderico ſecundo. Extat de eo tale adhuc diſtichon:

*Herdonicus vitam duxit virtute politam,
Mente Deo gratus, præclara ſterpeque natus.*

XXVIII.

Fridericus nobilis ab Hauenſtat vel Haumſtat, eligitur ab vniuerſo Capitulo in præfulem Eyſtetenſem, mortuo Episcopò Herdonico. Præfuit annis duobus optime ac vtiliſſime: euocatur ex hac momentanea ad diuturniorum ac ſempiternam vitam anno Chriſtianæ ſalutis 1226. Imperante Friderico ſecundo.

XXIX.

Henricus nobilis heros à Zipplingen, Sueuus: Deſignatur ex Auguſtano ac Aychiſtadiano Canonico in Episcopum Aureatenſem anno Domini 1226. Fuit rei familiaris & adminiſtrandæ Oeconomix ſtudioſiſſimus, quæ plurimum profuiſſet Episcopatu, ſi Deus diutius eum fauuiſſet Eccleſiæ Aychiſtadianæ. Præfuit autem tribus tantum annis, menſibus duobus. Conſtruxit Mornsheymenſis arcis Baſilicam collegiatam. Obiit decima Ianuarii, anno Chriſtianæ redemptionis 1229.

XXX.

Henricus huius nominis ſecundus, nobilis à Diſthingen: Sueuus, eligitur in Episcopum vnanimibus Capitulum omnium ſententiis ſtatim poſt mortem Henrici Zipplingenſis. Præfuit laudabiliter & optime annis quinque, menſibus tribus. Obiit vltima Iulii, anno 1234.

XXXI.

Henricus tertius huius nominis, nobilis Regulus à Rabensperg: ſucceſſit Henrico Diſthingenſi, præfuit ſide:

liter ac feliciter annis tribus. Obiit vltima Iunii, anno felicitiferi partus Millefimo ducentesimo tricesimo septimo.

XXXII.

Fridericus secundus huius nominis, nobilis heredi Parsbergk, vir eximie doctus ac sapientissimus, electus Episcopus Aychstadianum ab vnaunimere eius suffraganeis vniuerso summi Collegii Senatu. Praefuit prudentissimus ac felicissime annis nouem. Locatur ex hac mortalitate 8. Iunii, anni à nato Christo 1246. Sepelitur honorifice in S. Iohannis sacello.

XXXIII.

Henricus quartus huius nominis, comes Wirtembergensis: religiose post mortem & fata Friderici concilio Capitularium vocibus anno domini 1246. Praefuit ac vixit 13. annis. Transiit in mediam Basilicam Cathedrali officio S. Wilibaldi primi Episcopi. Obiit die tertiae Maii, anno redempti orbis 1259. Sepelitur cum omnium suorum publico luctu in summo templo Aichstadieno. Sub eius gubernatione fundatum & liberalissimum statum est magnificentum virginum Vestalium cenobium BEATORVM porra titulo ac nomine nobilitatum, in summo Bernardini in Hirsbergensi comitatu situm, à Ludouico alibi Godefrido de Soldsberg equite aurato, ac imperatoris Friderici secundi ministeriali, anno dominica incarnationis 1258.

XXXIV.

Engelhardus alius Eckhardus dictus, successit Henrico quarto, anno salutis 1259. Praefuit religiosissime ac vtilissime annis duobus. Reaedificauit ex imis fundamentis summam Basilicam, hodie adhuc conspicuam, cum integro ac memorabili choro S. Wilibaldi: quem tamen inchoans praeuentus non absoluit. Obiit anno Domini 61. Merguntia in congregata Diocesana Synodo, vbi & honorifice terra parenti in eius urbis Cathedrali Basilica reddita est cum omnium publico luctu.

Hilb

XXXV.

Hilibrandus nobilis regulus à Mem, Engelhardo
 succedens: praefuit laudabiliter ac optime annis octode-
 cim. Absoluit chorum S. Wilibaldi & eius tumulum pul-
 chre ibi collocari & adornari fecit, anno domini 1276. Ea-
 dem aetate erectum est à Ludouico Bauarorum duce, ac-
 colentibus huius Episcopi etiam subsidiis, cœnobium Fran-
 cœnorum apud Ingolitadium. Obiit in Vigilia annu-
 tionis Mariæ, anno domini Millesimo ducentesimo de-
 cimo nono, imperante Rodolpho Habsburgensi. Sepel-
 iatur in medio choro S. Wilibaldi.

XXXVI.

Reynboto nobilis heros à Mullunhart, eligitur vno
 omnium Capitularium ore, ac vniuersi consensu. Praefuit
 summa prudentia, ac vtilissime annis octodecim. Emit op-
 pidum Spaltense, arces item werenfelsium ac Abenbergū
 cum adiacentibus territoriis: reliquas Episcopatus arces
 pulchre instaurauit ac munitiores fecit. Sub huius Episc-
 opi gubernatione ædificauit illustris comitissa domina So-
 phia de Hirsberg, cum consensu & auxiliis filiorum suo-
 rum Gebhardi & Gerhardi comitum Hirsbergensium,
 Prædicatorum monasterium Aureatense. Obiit Episco-
 pus Reinbotho 26. Augusti, anno incarnationis domini-
 ce, Millesimo ducentesimo nonagesimo septimo. Sepeli-
 tur in S. Wilibaldi choro.

XXXVII.

Conradus II. huius nominis, nobilis Regulus de Pef-
 fenhausen ex Bauaris natus, eligitur secunda Nouembri-
 um, anni à nato saluatore 1297. Consecratur Moguntiaë
 ad Archiepiscopo Gerardo Eppensteinio in vigilia S. Mar-
 tiani. Praefuit annis septem, mensibus octo. Vendidit ar-
 ces Kipfenbergensem, Gundelsheyimensem & Sandefe-
 rdem: inclusit mœnibus, ac ex pagis oppida fecit, Morn-
 heymium & Ambergum. Interfuit comitiis, quæ habitæ
 sunt ab Alberto Austrio Imperatore Norimbergæ: ibi de-

essione cum Episcopo Wormatiensi certans ostensio-
 diplomatis, quibus probabat sibi digniorem locum debe-
 ri, vicit. Huius Episcopi temporibus obtulit Deo Optimo
 Max. & Ecclesie Aichstadiane illustris ac generosus
 comes, Gebhardus ab Hirsberg vltimus laudatissime sue ge-
 nitis, ex Ducissa Bauarica Ludouici ac Henrici sorore natus
 & auitam arcem ac totum comitatum Hirsbergensem
 cum oppido Berchingensi, ac toto ad hunc comitatum
 pertinente territorio. De hac donatione extant sequenti-
 verficuli:

*Montem cernorum clarum, castrumque decorum
 Et res Conrado Gebhardus ego tibi trado:
 Quas Willibaldi vice suscipias patris almi
 Aeternam ut requiem mihi is impetret atque salutem.*

Decesserunt ex hac mortali vita & Episcopus iste Con-
 radus, & liberalissimus iste comes Gebhardus, vno de
 eodem anno, videlicet anno domini 1305. Episcopus in
 tium salutarium cœnobio Cisterciensi, vnde Aichstadi-
 tum reuectus in summa vrbs Basilica honorifice sepelitus
 sub rubeo marmore, quod postea parieti insertum est.
 Gebhardus vero in arce Hirsbergensi, ex qua Rebdorf
 auectus, ibi in media Ecclesia honorifice tumulatur.

XXXVIII.

Iohannes à Dierpheym, Heloeticus nobilis illegitime
 natus in agro Tigurino: doctrina vero multiplici ac sapientia
 summa praeditus, Alberti Imperatoris Cancellarius
 ac intimus consiliarius: Primum pro ingentibus suis mo-
 ritis ab hoc ipso Imperatore summa Basilica Tigurina
 Praepositus designatus, tandem ab eodem senatu Can-
 nicorum Aichstadianorum diligenter commendatus,
 haud grauatim ab ipsis etiam ad eius Episcopatus gubernationem
 admittitur. Incidit ibi statim in grauissimas
 biennales contentiones cum ducibus Bauariae, comitatum
 Hirsbergensem ad se rapere volentibus, sed Episcopus
 sua sapientia sua ac fauore (quem habebat apud Imperatorem)

causam per se bonam facile obtinuit ac vicit: non
 mens ubi & Ecclesiae suae talem bolum è faucibus eripi.
 Innocentius anno domini 1307. ab ipso Pontifice Maximo
 Clemente V. ad gubernationem Episcopatus Argentinaen-
 sis. De quo plura leges in Argentinensium Catalogo, fo-
 lio sexagesimo nono.

XXXIX.

Philippus nobilis Regulus à Rodtsamshausen, Al-
 sion Doctor sacrarum scripturarum, & Abbas Barsien-
 sis Cisterciensium ordinis cœnobii, missus vna cum Iohanne
 Episcopo Aichstadiano ab Imperatore Alberto Austri-
 co Roman, ibi à pontifice Clemente quinto ad prandium
 invitatus, Aichstadiano Episcopatu præficitur. Ioannes
 vero à Dierpheim, ipse quoque à Pontifice clementissime
 acceptus, Argentinen-
 sis Episcopus designatur. Præfuit
 laudabiliter annis sedecim, mensibus duobus: Emit arces
 Wartbergensem & Gredingensem. Recuperavit Herrie-
 dentium. Huius episcopi consensu vastatum, ac solo aqua-
 tum est Erlshofense castrum, latronum ac raptorum in-
 fame latibulum. Decessit ex hac mortali vita vicesima
 quinta Februarii, anno domini 1322. Sepelitur in summa
 Basilica ante iugessum.

XI.

Marquardus nobilis ab Hageln, Sueuus: coadiutor
 antea aut Vicarius Episcopi Philippi per integrum sexen-
 nium, eligitur anno domini 1322. in Episcopum. Præfuit
 duobus tantum annis, sed utilissime. Construxit arcem
 Mornsheyensem, emit cœnobium Mosbrunnense cum
 adiacente territorio. Condidit ac fundavit prope summam
 Basilicam, Canonicorum novum Collegium, Deo Opti-
 mo ac beata Virgini dicatum. Obiit in Vigilia S. Richar-
 di anno domini 1324. Sepelitur honorifica pompa fune-
 rali in nouo D. Virginis Collegio à se fundato.

XLI.

Gebehardus tertius huius nominis, comes à Grays-

bach, præpositus summi templi Aichstadiani, eligitur
 eiusdem Episcopum ac gubernatorem vnanimi totius Ca-
 pituli consensu. Præfuit laudabiliter annis tribus, men-
 sibus octo. Sequitur Imperatorem Ludouicum Bavarum
 in Italiam: quo Pallas obsidente & oppugnante, cum gra-
 saretur pestis in imperatorio exercitu: Obiit etiam Epi-
 us iste Gebhardus, non procul à Luca, in die exaltati-
 onis Crucis, Anno salutiferi partus Millesimo trecentesimo
 vigesimo septimo. Vehitur Lucam & ibi in cœnobio S. Ma-
 gidiani, prope S. Richardi Anglorum regis tumulum, se-
 ra parenti redditur.

XLII.

Fridericus tertius huius nominis, Langrauius Le-
 chtenburgensis: Abbas monasteriorum Cisterciensium
 situti, Lankhenheymentis ac Eboracensis. Constitu-
 tur & confirmatur Episcopus Aichstadianus, anno do-
 mi Millesimo trecentesimo vigesimo octauo, à Pontifi-
 ce Ioanne vicesimo secundo. Sed non est receptus à Sancti
 Canonorum Aichstecensium, qui interim Episcopum
 gubernationem commendabant Friderico Burgauiob-
 ribergensi, Aysterenti & Ratisbonensi Canonico præ-
 tissimo ac optimo, qui mox ad Ratisbonensem Episco-
 rum gubernandum postularus 24. annis ibi summa cum
 laude præfuit. Fridericus Leuchtenburgius ex hac vita de-
 cessit, anno Domini 1329. in arce Holnsteib prope Be-
 chingum sita. Auehitur inde primum Eboracum: postea
 vero in W. Idsassenf cœnobium vbi in Leuchtenburgen-
 sium principum sacello, prope alios eiusdem stemmatis
 maiores suos terræ parenti redditur, anno à Christo nato
 1330.

XLIII.

Henricus quintus huius nominis, nobilis pincerna
 Reichenegk, Canonicus Ratisbonensis & præpositus
 Collegii S. Iohannis, constituitur Episcopus Aichstadi-
 anus ab eodem pontifice Max. Iohanne 22. in odium Le-
 doum

Henrici Bauari, anno 1129. Prefuit annis quinque vtiliffi-
 me, in quibus Reichenouientem arcem acquiſiuit, & op-
 idium Hertieden in comibus inclufit ac pulchre munuit:
 Veniente autem Imperatore ex Italia coactus fuit cedere.
 Succeſſit itaque Noribergam anno Domini 1344. vbi cum
 annis nouem annis quietiffime & omnino folitarie fere
 vixiſſet, abſoluit tandem natura debitum in ipſa die S.
 Scholaſticae anno Domini 1343. Sepelitur in monaſterium
 canobio quod Vallis Angelorum appellatione ornatum,
 non procul eſt à Reipubl. Noribergenſis oppido Herf-
 brigk. Admiſit tranſerunt interim Archidiaconum & pi-
 ſcopatum D. Rabanus Dapifer de Wulburſtetten, & Do-
 minus Albertus de Alta rupe, ſummi Collegii prepoſitus,
 qui ambo poſtea ad Episcopalem dignitatem aſſumpſi-
 ſunt.

XLV.

Albertus nobilis heros de Alta rupe, antea ſumma Ba-
 ſilica prepoſitus, ac tandem Episcopatus etiam admini-
 ſtrator: eligitur mortuo Episcopo Henrico quinto à toto
 Capitulo in Episcopum, anno Domini 1343. Prefuit lau-
 dabiliter ac vtiliffime annis ſeptem, & anno Domini 1351.
 à Clemente ſexto exauctoratur: nullam ob cauſam, quam
 eſſe pontifex dicere, ſe ſolum habere ius ac poteſtatem
 conferendi Episcopatus, cui vellet: non Archiepiſcopum
 Maguntinum, cuius confirmationem Pontificia non vo-
 lebat recipere. Non diecit eum tamen ſequens Epi-
 ſcopus Bertholdus à Pontifice Archidiaconum miſſus, ſed vt
 erat natur. placidus, mitis ac humaniſſimus, facile Alber-
 tum virum etiam quietum gubernationis conſortem tu-
 lit: donec eum Deus ex hac vita euocaret, quod factum
 eſt in Iunio anno à nato Carolo 1355. Sepelitur in ſun-
 tuarium Ioanne Sancti Wilibaldi chorum, prope Bapu-
 ſterium.

XLV.

Bertholdus Burgavius Noribergenſis, anno ætatis

suæ decimo tertio, Teutonicorum dominorum ordinis
 fertus, honeste ac laudabiliter in eo vixit, tandiu donec in
 orientali Francia primum, & tandem in Borussia commo-
 fieret Prouincialis commendator: His dignitatibus ac ob-
 seruis præfuit laudabiliter ad annum vsque ætatis suæ tre-
 uiginti primum, tum anno Domini 1351. à Pontifice Ma-
 Clemente sexto, Episcopus Aichstadianus designatus
 confirmatur. Præfuit vtilissime ac summa cum laude annis
 14. Construxit ex imis fundamentis extra urbem in lib-
 limi monte magnificum castrum Episcopale, in honorem
 S. Wilibaldi primi Episcopi, vocauitque S. Wilibaldi-
 stum. Emigravit ex hac lachrymarum valle decima Septem-
 brii anni à nato Christo 1365. Auehitur in for-
 tium Salutarium cœnobium, & ibi cum suis maioribus
 Burggrauis Noribergensibus cum honesto virtutum lau-
 rum elogio sepelitur.

XLVI.

Rabanus vel Rabano, nobilis heros & genere & vir-
 tute, Dapifer à Wilburgstetten, qui antea aliquandiu
 iam administrator fuerat, iam post mortem Bertholdi
 Episcopi eligitur vnanimi consensu omnium Capitularium
 in Episcopum Aychstadianum. Cõfirmatur ab Urbano
 Pont. Max. apud Auinionem, in die S. Wilibaldi anni 1368.
 Præfuit sapienter ac vtiliter annis septendecim, mensibus
 decem. Obiit in die S. Lucæ anni à nato Christo 1385. Se-
 pelitur honorifice in S. Wilibaldi choro prope Episcopum
 Hildebrandum.

XLVII.

Fridericus quartus huius nominis, comes Oetingen-
 sis, successit Episcopo Rabano, Canonice ac legitime cle-
 ctus anno Domini 1383. ætatis suæ anno vicesimo tertio.
 Consequutus est confirmationem à Pont. Max. Urbano
 sexto. Præfuit summa cum laude ac vtilissime annis triginta
 duobus. Emit castra Danhusense ac Brungense cum
 adiacente territorio. Construxit arcem Herriedensem

fundamentis, Richenouiana arce deiecta: item tur-
rim illam excelsum Arbergenſis arcis, & turrim caſtri S.
Wilibaldo dicati. Egregie illuſtrauit domum, quam Epi-
ſcopus Aychſtadianus habet intra muros vrbis Noriber-
genſis. Conſtruxit magnificam domum frumentariam in
oppido Spalt. fuit atrociorum ac ſeditionum ſummus
hauis. Obiit in Aychtetenſi Palatio Episcopali decima nona
Septembrii anni à nato Chriſto Milleſimi quadringentefimi
decimi quinti, quo capit concilium Conſtan-
tienſe. Sepelitur honorifice in S. Wilibaldi choro, ante a-
ram S. Barbaræ à ſe fundatam.

XLVIII.

Ioannes ſecundus huius nominis, Baro ab Heydeck:
ſummi collegii Bambergenſis præpoſitus, eligitur in Epi-
ſcopum Aychſtadianum anno Dominicæ Incarnationis
Milleſimo quadringentefimo decimo quinto. Præfuit fi-
deliter quatuordecim annis. Obiit in die S. Eraſmi, anni
Chriſtianorum Milleſimi quadringentefimi vigefimi noni
in arce S. Wilibaldi: ſepelitur in Baſilicæ Aychſtadianæ
choro, eidem S. Wilibaldo ſacro.

XLIX.

Albertus ſecundus, nobilis heros à Rechberg, eligi-
tur vnanimi conſenſu totius cleri poſt mortem Ioannis
antiquiſſis: præfuit optimè ac vtiliſſime annis ſedecim, ob
incomparabilem humanitatem omnibus hominibus ſum-
me charus, pacis etiam vt ceteri fere omnes antecellentes
ſtudioſiſſimus: qua inſigni virtute longe excellit Episcopatu
iſte Aureatenſis omnes alios, quos habet vniuerſa Ger-
mania, Soli enim Aureatenſes & Aychſtadiani, conſer-
uandæ pacis & tranquillitatis publicæ ſemper amantes ac
ſtudioſi, nunquam arma ſumpſiſſe, nunquam bella gef-
ſiſſe, au vilius inquietis authores fuiſſe leguntur. Emit op-
pidum & Caſtrum Dolkenſteinense à Baronibus de Hey-
deck: illuſtrauit pluribus ædificiis Palatium Episcopale
intra muros Aychſtadianos ad pontem ſitum. Obiit in

die S. Gorgonii, anno Dominicae Incarnationis Millefimo
quadringentesimo quadragesimo quinto. Sepelitur in S.
Wilibaldi choro, ante aram Sanctae Barbara.

L.

Ioannes tertius huius nominis, nobilis heros ab Aych
eligitur concordibus vocibus ac sententis Capitularum
omnium post mortem Alberti Episcopi, à quo erat ex-
catus. Doctor sacrarum scripturarum ac Pontificiarum
legum, vir eloquens ac sapientissimus. Praefuit laudabi-
ter ac utilissime octodecim annis, mensibus tribus. Fuit
Alberti secundi Imperatoris Cancellarius, non in secula
charissimus, sed & omnibus Germaniae principibus, et
primis vero Pontifici Maximo Pio secundo, qui in testamento
eum ex hac mortali vita emigrasse, dixit Romae in presen-
tia omnium Cardinalium confessu: Ecclesiae merito es-
plorandam esse mortem huius Episcopi, quae veterum
inisset auream sui corporis columnam in Germania sua
acerrimus cleri reformator. Pauperum vero patre
ge humanissimus. Construxit Xenodochium Aychen-
dianum de nouo, ut pauperes & egroti haberent com-
modas habitationes. Passa est sub eo aliquid detrimenti Ec-
clesiae, propter vicinum malum: bellum videlicet Ludolphi
Bauarorum ducis, contra Albertum Marchionem Bran-
denburgensem gestum. Euocatur ex hoc mortali saeculo
in ipsis Ianuarii Calendis anno Domini 1464. Sepelitur
cœnobio S. Walburgis, sacello S. Agnetis à se constructo.
eum tali virtutum suarum elogio:

*De Aych cui nomen erat, claraque ex stirpe Joana:
Aureatensis tu hic praesulis ossa vides.
Si Deus aut superi viuunt, et amena prorum
Sunt loca, nec probitas munere cassa suo est:
Hunc bene pro meritis lector iam credere dignum est
Inter caelicolas connumerasse Deum.*

LI.

Guilielmus nobilis à Reichenaw, eligitur ex Cancernio
Aych

Aychistadiano in Episcopum vnanimi cōsensu totius summi collegii: prae fuit sapientissime ac vtilissime annis triginta tribus. Emit oppida, arces ac pagos plurimos: Mellin-
gan, Aysbergum, Hofflettum, Reutenbuchum &c. Fuit
Imperatorii Frederico tertio & eius filio D. Maximiliano
longe charissimus, erat enim insigni virtute, Eloquentia
vero summa praeditus: de quo non inepte inter alia can-
tus est versiculus iste, in quo & Soloni Atheniensium sa-
pientissimo legislatori & Solomoni sapientissimo regi as-
similatur:

Atti Solonis Mens Praesul & Os Solomonis.

Huius Episcopi temporibus constructum est à viris nobi-
libus cœnobium virginum, Mariae lapidis, inter Rebdorffum
ac Aychistadium situm, & Franciscanorum cœnobium in
Meningensi mōte à Lud uico Rhemi Palatino ac Bauat o-
rum duce Obiit decima octaua Nouembrium, anni à nato
Christo 1496. Sepelitur cum omnium suorum luctu in S.
Wilibaldi ornatissimo choro: cū talibus inscriptionibus:

*Wilhelmo Episcopo Eystetensi, viro omnium virtutum
ornatissimo, quem ob singulare in fidem atq; prudentiam
Fridericus Caesar & Maximilianus Rex, non modo in
consilium de maximis Imperii rebus praecipuum asce-
nerunt, sed etiam legatum: Alter ad Mathiam Hunno-
rum, alter ad Carolum Gallorum Reges miserunt: Ma-
ximilianus etiam post Friderici patris obitum, parentis
loco in summis rebus habuit & verbis compellare con-
suevit: P. Vixit in Episcopatu annis triginta tribus.*

*Magnam si qua viro tribuit Sapientia laudem,
Hic summo Praesul dignus honore iacet.
Cui nihil obiciunt inimici, praeter honestum
Crimen: quod Regi & Casari amicus erat.*

LII.

Gabriel nobilis Regulus ab Eyb, Ostrofrancus: eligitur
à toto Canonicorum summi collegii senatu ex Babenber-

genti ac Aychistadiano Canonico, in Episcopum Aychistadianum, quinta Decembrii, anni à nato Christo 1496. Fuit Episcopus egregie doctus, cum summa laude in Germania & Italiae Academicis tam diu versatus, donec doctoratus titulum consequeretur: praefuit Episcopatus Aymontensi prudentissime annis 39. Fuit pacis amantissimus, custos diligentissimus: qui etsi lacessitus aliquoties, tamen sese continuit, ac dicere solitus fuit, se hoc vel illud negotium commendare diiudicandum Deo Optimo Max. verum legibus ac S. Wilibaldo. Fuit vir iustus, & iustitiae defensor ac aequitatis custos summus. Omnibus bonis benignissimè manibus charus. Subditos suos nulla vnquam exactione grauens: quorum pater fuit magis quam Dominus, ac fidelissimus. Valedixit huic mortali saeculo prima Decembrii, anni à nato Christo 1535. in 8. Wilibaldi arce: cuius in vrbis summam Basilicam deportatus, ibidem honorifice humatus est, cum tali Epigrapha:

*Hic cubat antistes clara de gente Gabriel
A ditus, Ecclesiae gloria magna suae:
In quo consilium, solers prudentia rerum
Floruit agnitio dexterit aeq., viro.
Hic simul à clero duras subtraxit habenas,
Defenditq. suum cum pietate gregem.
Legimus auxit census, quo tutius ipse
Consuleret patriae rebus & vsq. sacris.
In longos igitur vitam feliciter annos
Produxit sanus corpore, mente magis.
Hunc modo defunctum fatalis continet urna:
Ad quam turba frequens cum prece spargat aquam.*

LIII.

Christophorus Marsallus à Bappenheim: electus à clero concorditer consentiente clero in successorem Episcopi Gabrielis, 14. Decembrii, anni à nato Christo 1519. Praefuit annis quatuor. Obiit anno Domini à incarnatione eius 1539.

LIV. Mar

LIV.

Mauricius ex nobilissima Hyttenica familia in Ostro-
francis natus: vir eximia virtute, multiplici doctrina, in-
comparabili morum suavitate ac plurimarum linguarum
absoluta cognitione ornatissimus, Praepositus summi Her-
topolensis collegii, constituitur Episcopus Aureatensis 27.
Iunii, anno Dom. 1539. vnanimi consensu omnium summi
status Aureatensis procerum Interfuit Carolinis Comi-
tus omnibus Praestit sua Ecclesiae fideliter ac summa cum
laude hoc curreate adhuc anno Dominicae Incarnationis
1749.

V N D E C I M V M
CAPVT DE OMNIBVS
HILDESHEYMENSIBVS EPI-
SCOPIS.

Hildesheimensis Episcopatus in Saxonibus
fundatus ac institutus est, primum à Carolo
Magno Galliarum rege, ac Imp. Rom. cū de-
uicto Saxonum magno Duce Widekindo,
primus religionem Christianam per totam
Saxoniam plantaret, & ab Idolatricis eam errorib. ac culti-
bus ad veri Dei cognitionē reduceret. Cœpit vero Episco-
patus ille non Hildesiae, sed apud Elzium vel Regiā aulam
amoenissimum quendam pagum in cōcursu Salæ ac Lynii
pulcherrimorum fluuiolorum situm: Ibi prima Cathe-
dralis Basilica futuro Episcopatu constructa est, à Diuo
Carolo M. in honorem principis Apostolorum S. Petri, à
qua Episcopatus primum Aulicēsis Episcopatus dictus est.
Translatus est autem tandem ab Imperatore Ludouico
Pio Caroli Magni filio ex Regia ista aula transflumen Ly-
nense in locum, quem à cœlitus missa niue Hildelchne o-
lim, nunc vero parum immutata voce Hildesheim appel-